

Навчання-практикум
«Презентація єдиного списку товарів подвійного використання України»
Київ, Україна, 5 квітня 2018 року

Запровадження Єдиного списку ТПВ в Україні: євроінтеграційний крок та пов'язані з ним виклики

Сергій Кондратов

*НТЦ експорту та імпорту спеціальних
технологій, техніки та матеріалів,*

НІСД

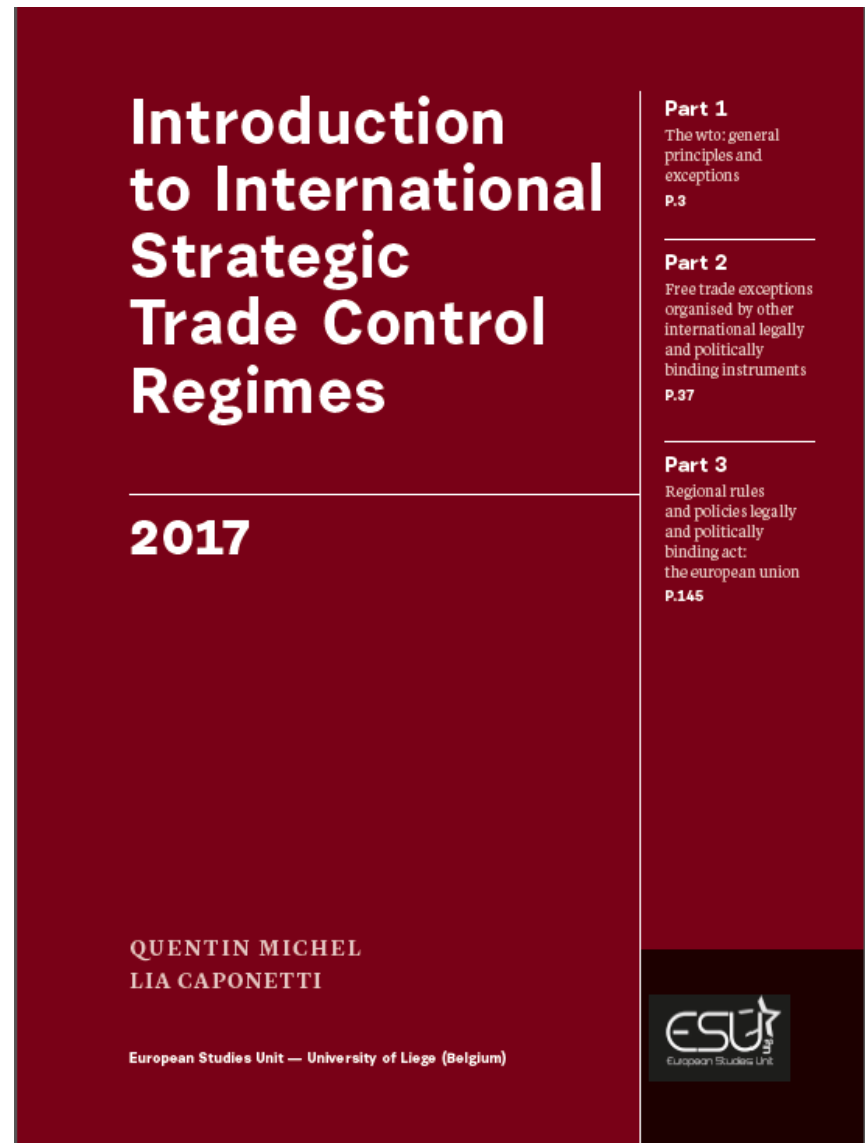
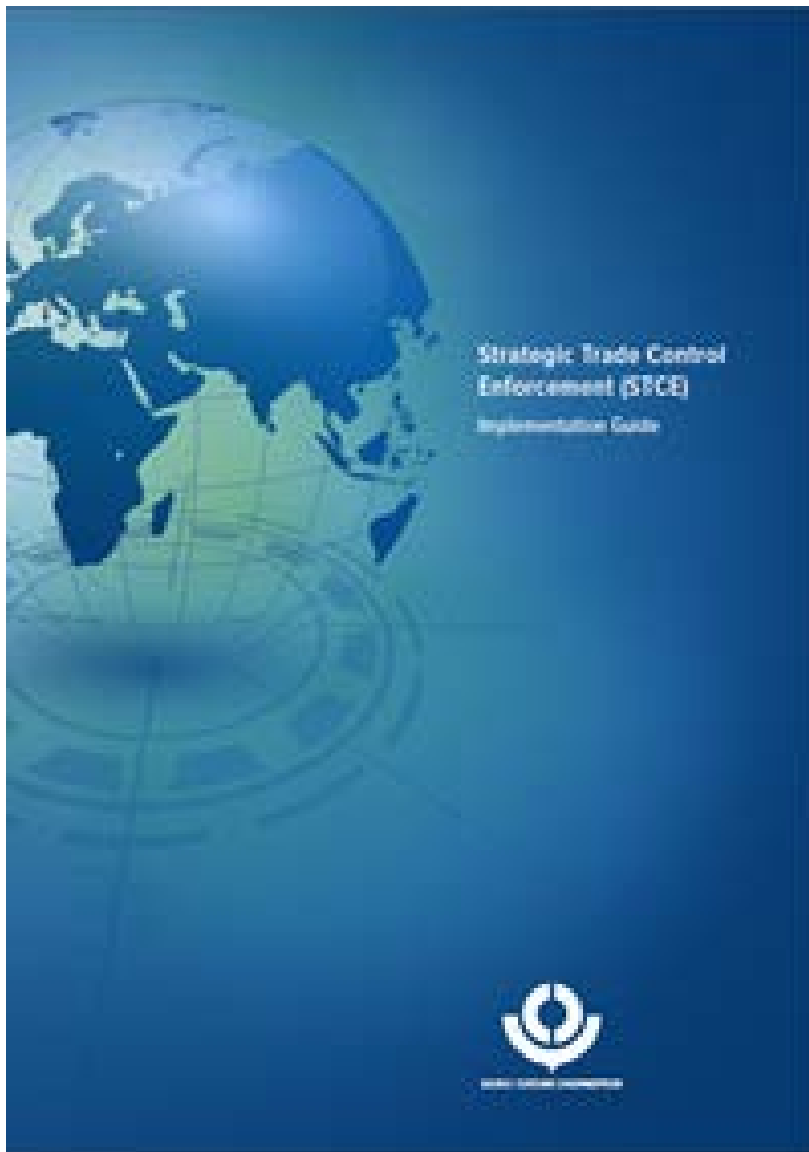

Персональна інформація

- Старш. наук. співробітник відділу енерг. & техногенної безпеки
- Сфери інтересів: яд. нерозповсюдження, фізична яд. безпека, яд. тероризм, захист критичної інфраструктури
- > 10 років співпраці з НТЦ, з 2013 р. участь у підготовці перш. версій ЄНС ТПВ (переклад, підготовка пропоз.)
- kondratov@niss.gov.ua

ВСТУП-1

- Нац. системи ЕК існують в усіх розвинутих та провідних країнах, що розвиваються
- Нац. системи постійно еволюціонують, але основні тенденції – ***уніфікація та гармонізація***
- Замість «***ЕК***» все частіше використовують термін «***контроль торгівлі стратегічними товарами***»

Introduction to International Strategic Trade Control Regimes

2017

QUENTIN MICHEL
LIA CAPONETTI

European Studies Unit — University of Liege (Belgium)

Part 1

The wto: general
principles and
exceptions

P.3

Part 2

Free trade exceptions
organised by other
international legally
and politically
binding instruments

P.37

Part 3

Regional rules
and policies legally
and politically
binding act:
the european union

P.145

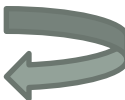

ВСТУП-2

- Контрольні списки – **ключовий елемент** в системах ЕК
- Нац. контрольні **списки ТПВ формуються на базі ВД** (включ. 10 катег. ТіТПВ)
- Ряд країн викор. стр-ру списку ВД (США, Сінгапур, члени ЄС), інші – його модиф-ну версію (Канада, ВБр.)
- Міжнар. діалог рег-не оновл-ня: «+» нові ТіТПВ та «-» зайві контр. позиції

ВСТУП-3

- Україна прагне гармонізувати свої підходи в ЕК з європейськими
- Гармонізація законодавства у сфері ЕК передбачена Угодою про асоціацію
- Політика ЄС у сфері ЕК динамічна, реагує на нові виклики, зміни у безп. серед-щі

гармонізація = процесу

- Важливість процедур ЕК

ВСТУП-4

- Вплив 9/11 на глобальну безпеку, зокрема:
 - Черв. 2003: Глави держав і урядів членів ЄС ухвал. ***План дій щодо нерозп. ЗМЗ***
 - Грудень 2003: ЄС у приймає ***Стратегію ЄС проти розповсюдження ЗМЗ*** (вкл. конкр. положення про посилення ЕК)
 - 24 квітня 2004р. ***РБ ООН схвалює Резолюцію 1540*** (вимоги до заходів ЕК)

Коротка ретроспектива документів ЄС з ЕК - 1

- Рішення Ради (ЄС) 94/942/CFSP від 19.12.1994 про спільні дії щодо контролю за експортом ТПВ
- Регламент Ради (ЄС) No 3381/94 від 19.12.1994 встановив режим Співтовариства у сфері **контролю над експортом товарів подвійного використання**

Коротка ретроспектива документів ЄС з ЕК - 2

- Регламент (ЄС) No 1334/2000 від 22 червня 2000р. встановив режим Співтовариства у сфері контролю за ***експортом товарів і технологій подвійного використання***
- Зміни у списках вносилися до додатків до регламенту (остан. – жовтень 2008)

Коротка ретроспектива документів ЄС з ЕК - 3

- У 2009р. дію Регламенту No 1334/2000 було скасовано. Його замінив
- ***Регламент Ради (ЄС) No 428/2009 від 5 травня 2009***, що встановлює режим Співтовариства у сфері контролю за ***експортом, передачами, брокерською діяльністю (щодо ТПВ) та транзитом ТПВ (розширення сфери регулювання!)***

Регламент 428/2009

- **Додаток I (Annex I): Перелік ТПВ, на який потрібен дозвіл**
- Додаток II (a-f): Перелік ТПВ, для яких потрібен Генер. дозвіл Співтовариства
- Додаток IIg (перелік ТПВ, виключ. з попер. переліку)
- Додаток III: Форми заяв на отримання дозволів
- Додаток IV: Перелік ТПВ, на які потрібен дозвіл при експорті в межах ЄС

Процедури оновлення ЄЕСТПВ

- Перше оновлення затверджувалося ЄП
- Процес тривав майже 3 роки ➡
- Право оновлення делеговано ЄК

ПЛЕНАРНІ СЕСІЇ РЕЖИМІВ ЕК

- ГЯП – щорічно, як правило у *червні*
- АГ – щорічно, як правило у *червні*
- РКРТ – щорічно, як правило у *жовтні*
- ВД – щорічно, як правило у *грудні*

До вересня наступного року готується рішення про внесення змін до ЄЄСТПВ. яке набуває чинності в останні дні того ж року.

- Розрив між змінами у к.с. режимів та ЄЄСТПВ може бути у 18 міс. (ГЯП і АГ)

Процес удосконалення ЄЕСТПВ - 1

428/2009: ухвала і запуск процесу розгляду та удосконалення (стаття 25)

1. *Зелена книга (2011) / Роб. док-т перс-лу (2013)*
2. Жовт.2013: ЄК ➡ **Доповідь до ЄП&ЄР про виконання Регл. ЄП&ЄР** (надійна прав+інст база, але **не може бути статичн.**)
3. *Квіт. 2104: Повідомл. ЄК до ЄП та ЄР з вар-тами довгострової політики*

Процес удосконалення ЄЕСТПВ - 2

4. *Упродовж 2015: Оцінка варіантів політики; 2016: Доповідь ЄК щодо їх оцінки*
5. **28.9.2016: Пропозиція щодо Регл-ту 428/2009 про встан. режиму Співт. для конт-лю експорту ТПВ, передач, брок. діял-сті, при техдоп., транзиті**
6. Середина 2018: перш. проект док-ту?

Пропозиція щодо Регламенту 428/2009-1

- Цілі Пропозиції (Пр): сприяти миру, безпеці, вільній і чесній торгівлі, **захисту прав людини**
- Відповідь на нові виклики у розповсюдженні ЗМЗ: **недопущення недерж. акторів до ЗМЗ** → внесок у протидію тероризму
- Пр відповідає цілям модернізації політики у сф. ЕК, у т.ч. **запоб-ню викор-ня систем цифрового спостереження і втручання, що поруш. права людини**

Пропозиція щодо Регламенту 428/2009-2

- Єврокомісія підготувала **Пропозицію** на основі низки **консультацій, цільових конференцій, контактів** за участі промисловості, громадянського суспільства, урядовців держав-членів
- Усвідомлення ризиків, пов'язаних з контролем за ІТ-технол. (фін. та кадрове навантаж. конкурентноспроможність
- Нове визначення ТПВ, що у явному вигляді включає **cyber-surveillance technologies (технології кібернагляду)**

Пропозиція щодо Регламенту 428/2009-3

Деякі інші положення *Пропозиції*:

- Посилення співробітництва при правозастосуванні, **створення технічних груп експертів, які представляють ключові галузі промисловості та урядові органи** для діалогу про технічні параметри
- **Розвиток ДПП** на основі обміну інформацією з операторами (пром-стю)
- **Діалог з ЕК з третіми країнами**

«Старі» та нові виклики для ЕК - 1

- **Розповсюдження ЗМЗ** (ряд країн розвивають тех. можливості, **активність недержавних акторів, злиття оргзлочинності та терористів**, глобаліз-ий характер тероризму)
- **Швидкий наук. – технолог. прогрес** (*доступ до інфор-ції про зброю*, бурхл. розвиток засобів кіберконтролю/нагляду, технології перехоплення управління тощо).

«Старі» та нові виклики для ЕК - 2

- Швидко підвищується частка експорту, який здійснюється ***не перевезеннями, а передачею*** (наприклад, з вик. ***хмарних технологій***) – тобто, за відсутності кордонів, при проблематичності дотримання вимог ЕК,
- Зростає ***обсяг невідчутних передач технологій***
- Гостра проблема ***досягнення балансу між принципом відкритості у наукових дослідженнях та безпекою***

«Старі» та нові виклики для ЕК - 3

- Глобалізація → суттєво \nearrow роль **глоб-них ланцюгів постачання** (дематеріалізов. торгівля, \nearrow транскордонних потоків товарів, інвестицій, ноу-хау, послуг, кадрів), участь посередників, підставних компаній, бурхливе \nearrow он-лайн послуг
- ***Розмиття межі*** між цивільним технологіями, технологіями ПВ та військовими технологіями

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЄС

- ЄС планує розвивати *інтегровану ризик-орієнтовну модель контролю за стратегічною торгівлею за рахунок:*
 - *Досягнення балансу між торгівлею та безпекою*
 - *Досягнення прозорості та залучення усіх заінтересов. сторін, ДПП*
 - *Урахування міжнар. контексту розповсюдження через зміцнення співроб-ва з ключовими партнерами*

ПРІОРИТЕТИ-1

- ***Реагування на еволюцію загроз та ризиків***
- ***Урахування нерозривного зв'язку безпеки та прав людини***
- ***Розробка інструментів ефект-ого реаг-ння на викор-ння кібер-простору для розповс., на нові технолог. виклики (хмарні тех., 3-D друк, нано-технології тощо)***

ПРІОРИТЕТИ-2

- Підготовка кадрів:
держслужбовців, митників,
прикордонників, створення
«експертних пулів»

Ситуація в Україні:

персональний погляд - 1

- Запровадження УЄСТПВ, гарм. з ЄСТПВ ЄС – євроінтеграційний крок, що має суттєво спростити торгівлю ТПВ з країнами ЄС та іншими західними партнерами, ***але гармонізація – це процес***
- Підхід ЄС до того, що Єдиний список потребує постійного оновлення, удосконалення і не може бути ***«застиглим»*** справедливий і для нас

Ситуація в Україні:

персональний погляд - 2

- Перелічені фактори і тенденції зумовлюють необхідність швидкого, ритмічного внесення змін у СПИСОК
- Звідси → вимоги до процедур оновлення СПИСКУ (**2 підходи**):
 - Оновлення на основі документів ЄС
 - Оновлення на основі рішень режимів ЕК
- Необхідно **врегул-ти проц-ри/порядок** (відпов-сть терм., переклад, експертне обгов., підготовка проекту змін тощо)

Ситуація в Україні: персональний погляд - 3

- **Формалізація експертного обговорення** (експертні пули/ради за режимами ЕК??, затвердження їх персонального складу ДСЕКУ/МЕР)
- Баланс між безпекою та торгівлею, **ДПП у сфері ЕК** (загальна тенденція у сф. безпеки), залучення усіх заінтер. сторін до формул. політ-ки
- **Регулярне проведення нац. форумів**, спеціалізовані ЗМІ

Форум ЕС з ЕК грудень 2017

Ситуація в Україні: персональний погляд - 4

- У числі напрямів діяльності, що сприятимуть розв'язанню проблем ЕК, у документах називається ***підготовка держслужбовців, митників і прикордонників***. Кадрове забезпечення у цій сфері є проблемою і для України
- Розробка пропозицій щодо підготовки кадрів в Україні (програма, залучення міжнародної техдопомоги)

Дякую за увагу!